

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 26 Ιουνίου 2001 (28.06)
(OR. fr)**

10307/01

**SOC 255
EDUC 91
ECOFIN 179**

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας :	κ. Bernhard ZEPTER, Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
Ημερομηνία παραλαβής :	22 Ιουνίου 2001
Αποδέκτης :	κ. Javier SOLANA, Γενικός Γραμματέας / Υπατος Εκπρόσωπος
Θέμα :	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Πολιτική απασχόλησης και κοινωνική πολιτική : ένα πλαίσιο για την επένδυση στην ποιότητα

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο της Επιτροπής - COM(2001)313.

συνημμ. : COM(2001)313 final

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.6.2001
COM(2001) 313 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Πολιτική απασχόλησης και κοινωνική πολιτική - ένα πλαίσιο για την επένδυση στην
ποιότητα**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Πολιτική απασχόλησης και κοινωνική πολιτική- ένα πλαίσιο για την επένδυση στην
ποιότητα**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ	5
ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	8
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ.....	10
Διάσταση I – Χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας.....	13
Εγγενής ποιότητα της θέσης εργασίας.....	13
Εξειδίκευση, διά βίου μάθηση και εξέλιξη της σταδιοδρομίας.....	13
Διάσταση II – Η εργασία και το ευρύτερο πλαίσιο της αγοράς εργασίας.....	14
Ισότητα μεταξύ των φύλων.....	14
Υγεία και ασφάλεια στην εργασία.....	14
Ευελιξία και ασφάλεια	14
Ένταξη και πρόσβαση στην αγορά εργασίας	15
Οργάνωση της εργασίας και ισορροπία μεταξύ εργασίας και ζωής.....	15
Κοινωνικός διάλογος και συμμετοχή των εργαζομένων	16
Ποικιλομορφία και μη διακριτική μεταχείριση	16
Συνολική οικονομική επίδοση και παραγωγικότητα	16
ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	17
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I – ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	25

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ποιότητα αποτελεί τον πυρήνα του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Επίσης αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την προώθηση της απασχόλησης σε μια ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης με δυνατότητες ένταξης για όλους.

Η επιδίωξη της ποιότητας αντικατοπτρίζει την επιθυμία, όχι μόνον για την υπεράσπιση των ελάχιστων προτύπων αλλά για την προώθηση της βελτίωσης των προτύπων και την εξασφάλιση της πιο δίκαιης συμμετοχής στην πρόοδο. Από αυτήν προκύπτουν αποτελέσματα που αφορούν την οικονομία, το χώρο εργασίας, την κατοικία και ευρύτερα την κοινωνία. Συνδέει το διπλό στόχο της συνεχούς ανταγωνιστικότητας και της συνοχής, με την προϋπόθεση ότι από την επένδυση στους ανθρώπους και από ισχυρά, κοινωνικά συστήματα υποστήριξης απορρέουν εμφανή οικονομικά πλεονεκτήματα.

Ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα

Στην ατζέντα της για την κοινωνική πολιτική, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθορίζει ως γενικό επίκεντρο την προώθηση της ποιότητας ως κινητήριο δύναμη για μια ακμαία οικονομία, περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μια κοινωνία με δυνατότητες ένταξης για όλους: 'με την επέκταση της έννοιας της ποιότητας – με την οποία είναι ήδη εξοικειωμένος ο επιχειρηματικός κόσμος – σε ολόκληρη την οικονομία και την κοινωνία διευκολύνεται η βελτίωση της αμοιβαίας σχέσης μεταξύ της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής'.

Η παρούσα ανακοίνωση βασίζεται και επεκτείνει ορισμένες από τις θεμελιώδεις διαστάσεις της ατζέντας για την κοινωνική πολιτική και ορισμένους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβώνας που επικυρώθηκαν στη Νίκαια και στη Στοκχόλμη· προσφέρει έτσι μια σταθερή αναλυτική βάση και ένα ευρύ πλαίσιο για το μέλλον.

Τόσο στην ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα όσο και στη στρατηγική της Λισσαβώνας τονίζεται η σημασία της εξασφάλισης μιας θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των οικονομικών και των κοινωνικών μας πολιτικών καθώς και των πολιτικών μας απασχόλησης για την αμοιβαία τους ενίσχυση. Συνεπώς, με τους στόχους της Λισσαβώνας επιδιώκεται κυρίως η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής, δυναμικής οικονομίας της γνώσης με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Επίσης καθορίζεται ο γενικός στόχος για τη μετάβαση στην πλήρη απασχόληση μέσω της δημιουργίας όχι μόνον *περισσότερων* αλλά και *καλύτερων* θέσεων εργασίας.

Ο εκσυγχρονισμός του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και η επένδυση στους ανθρώπους αποτελούν τα κεντρικά στοιχεία για την επίτευξη των γενικών οικονομικών και κοινωνικών στόχων της Λισσαβώνας. Η δημιουργία δυναμικών κρατών προνοίας αποτελεί ένα από αυτά τα στοιχεία. Όπως τονίζεται και στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Στοκχόλμης 'τα καλοσχεδιασμένα και λειτουργικά συστήματα πρόνοιας θα πρέπει να θεωρούνται ως παραγωγικοί συντελεστές, δεδομένου ότι παρέχουν ασφάλεια κατά τη διαδικασία της αλλαγής. Αυτό απαιτεί συνεχή εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, με βάση την ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα '.

Αντιμετώπιση της πρόκλησης

Έχοντας ως επίκεντρο την ποιότητα, η ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα αποτελεί ένα μέσο για την υποστήριξη αυτού του εκσυγχρονισμού, για την εξασφάλιση της δυναμικής, θετικής συμπληρωματικότητας της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής και δημιουργεί με τον τρόπο αυτό τις προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης,

της διεύρυνσης και της ραγδαίας τεχνολογικής, κοινωνικής και δημογραφικής αλλαγής. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Νίκαιας αναφέρεται ότι 'προκειμένου να ανταποκριθεί σε αυτές τις νέες προκλήσεις, η (ευρωπαϊκή κοινωνική) ατζέντα πρέπει ... να τονίζει όλες τις πτυχές της κοινωνικής πολιτικής για την προώθηση της ποιότητας. Η ποιότητα της κατάρτισης, η ποιότητα της εργασίας, η ποιότητα των βιομηχανικών σχέσεων και η ποιότητα της κοινωνικής πολιτικής στο σύνολό της, αποτελούν θεμελιώδεις παράγοντες προκειμένου η Ευρωπαϊκή Ένωση να επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει ως προς την ανταγωνιστικότητα και την πλήρη απασχόληση'.

Όπως αναφέρεται στην ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα: 'η ποιότητα της εργασίας περιλαμβάνει καλύτερες θέσεις εργασίας και πιο ισορροπημένο συνδυασμό της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή. Η ποιότητα της κοινωνικής πολιτικής συνεπάγεται υψηλό επίπεδο κοινωνικής προστασίας, καλές κοινωνικές υπηρεσίες προσιτές σε όλους τους ανθρώπους στην Ευρώπη, πραγματικές ευκαιρίες για όλους και την εγγύηση των θεμελιωδών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Καλή κοινωνική πολιτική και πολιτική απασχόλησης είναι αναγκαίες για την υποστήριξη της παραγωγικότητας και τη διευκόλυνση της προσαρμογής στη διαδικασία της αλλαγής. Επίσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πλήρη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης'. Αυτή η προσέγγιση είναι ζωτική στο πλαίσιο της διεύρυνσης της Ένωσης: η ανάγκη για ένα εκσυγχρονισμένο και βελτιωμένο κοινωνικό μοντέλο είναι εξίσου σημαντική τόσο για τις υποψήφιες χώρες όσο και για τα σημερινά κράτη μέλη.

Πλαίσιο για δράση

Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει ένα ευρύ πλαίσιο για την επιδίωξη της ποιότητας, στη συνάρτηση της ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας με επίκεντρο το στόχο της προώθησης της ποιότητας στην εργασία. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Νίκαιας περιέχουν την έκκληση να ληφθούν περισσότερο υπόψη 'οι στόχοι που αφορούν την ποιότητα της απασχόλησης και τη σημασία της για την ανάπτυξη, ως σημαντικό στοιχείο έλξης και κίνητρο προς εργασία ... (ιδίως συνθήκες εργασίας, υγεία και ασφάλεια, αμοιβές, ισότητα των φύλων, ισορροπία ευελιξίας/ασφάλειας, κοινωνικές σχέσεις)'. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας τόνισε επίσης την ανάγκη για την διαμόρφωση των αμοιβών έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν την εξέλιξη της παραγωγικότητας και να ανταποκρίνονται στην σταθερότητα των τιμών.

Η διάσταση της ποιότητας υπογραμμίστηκε επίσης στα συμπεράσματα της Στοκχόλμης: 'η εκ νέου επίτευξη της πλήρους απασχόλησης σημαίνει επιδίωξη όχι μόνο περισσότερων, αλλά και καλύτερων θέσεων εργασίας. Πρέπει να αυξηθούν οι προσπάθειες ώστε να προαχθεί το καλό εργασιακό περιβάλλον για όλους, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι ίσες ευκαιρίες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, η ισότητα των φύλων, η καλή και ευέλικτη οργάνωση της εργασίας που να επιτρέπει καλύτερο συνδυασμό της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή, η δια βίου μάθηση, η υγιεινή και η ασφάλεια κατά την εργασία, η συμμετοχή των εργαζομένων και η ποικιλία του επαγγελματικού βίου'. Στα συμπεράσματα συνεχίζεται η έκκληση για την ποιότητα της εργασίας 'πρέπει να αποτελέσει γενικό στόχο στις κατευθυντήριες γραμμές του 2002 για την απασχόληση' και δηλώνεται ότι 'το Συμβούλιο μαζί με την Επιτροπή θα καταρτίσουν δείκτες που αφορούν την ποιότητα στην εργασία και θα βελτιώσουν την ακρίβεια των ποσοτικών δεικτών· οι δείκτες αυτοί θα υποβληθούν εγκαίρως για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάκεν το 2001'.

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι η δέσμευση στις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν στην ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα για την προώθηση της ποιότητας στην πολιτική απασχόλησης και στην κοινωνική πολιτική. Ιδίως, αποσκοπεί τα εξής:

- να καθοριστεί σαφής προσέγγιση για την επίτευξη του πολιτικού στόχου σχετικά με τη βελτίωση της ποιότητας εργασίας (συμπεριλαμβανόμενης και της υλοποίησής της)·
- να αναπτυχθούν συνεκτικοί δείκτες για όλες τις πτυχές της ποιότητας στην εργασία ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των μέτρων για την επίτευξη του στόχου σχετικά με την αύξηση της ποιότητας στην εργασία. Για την εργασία αυτή θα χρησιμοποιηθούν οι ήδη υφιστάμενοι δείκτες και θα προταθούν δείκτες που πρέπει ακόμη να αναπτυχθούν και οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Η ισότητα μεταξύ των φύλων αποτελεί μια βασική οριζόντια αρχή αυτής της προσέγγισης.
- να εξασφαλιστεί ότι ο στόχος της βελτίωσης της ποιότητας είναι πλήρως και εμφανώς ενσωματωμένος στην πολιτική απασχόλησης και στην κοινωνική πολιτική μέσω μιας σειράς ποιοτικών σταδιακών εξετάσεων.

Με την προώθηση υψηλότερων στόχων ποιότητας και επενδύοντας σε καλύτερες πολιτικές ποιότητας, η Επιτροπή αποσκοπεί στην ενθάρρυνση και υποστήριξη των κρατών μελών ώστε να βελτιώσουν σταδιακά αλλά σημαντικά το ρυθμό με τον οποίο βελτιώνεται η ποιότητα της ζωής στην ΕΕ, εντός και εκτός της εργασίας και να προσφέρει καλύτερες προσδοκίες στις υποψήφιες προς προσχώρηση χώρες.

Στην ανακοίνωση εξετάζεται πρώτα η σχέση μεταξύ της ποιότητας της εργασίας και του εκσυγχρονισμού του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Ύστερα εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να οριστεί η ποιότητα και στη συνέχεια η ανάπτυξη των δεικτών για την ποιότητα της εργασίας. Τέλος εξετάζεται η εφαρμογή και η χρήση αυτών των ορισμών και δεικτών μέσω μιας διαδικασίας εξέτασης της ποιότητας.

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

Η προώθηση της ποιότητας στην πολιτική απασχόλησης και στην κοινωνική πολιτική αποτελεί συνεπώς μια σημαντική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων όπως είναι η δημιουργία καλύτερων και περισσότερων θέσεων εργασίας, η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής και συνεκτικής βασιζόμενης στη γνώση οικονομίας και η εξασφάλιση της θετικής αμοιβαίας επίδρασης μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης. Έτσι η ποιότητα μπορεί και πρέπει να συμβαδίζει με τη βελτίωση της αποδοτικότητας ιδίως όσον αφορά τη δημόσια οικονομία και τα κίνητρα της αγοράς εργασίας.

Τα μέτρα της κοινωνικής πολιτικής¹ δεν είναι απλώς το αποτέλεσμα καλών οικονομικών επιδόσεων και οικονομικών πολιτικών αλλά δημιουργούν ταυτόχρονα νέες προϋποθέσεις και νέα πλαίσια. Στη συνάρτηση αυτή, ο εκσυγχρονισμός του κοινωνικού μοντέλου σημαίνει ότι το μοντέλο αυτό πρέπει να αναπτυχθεί και να προσαρμοστεί προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ραγδαία εξέλιξη των νέων οικονομικών και των κοινωνικών πολιτικών και να εξασφαλιστεί ο θετικός ρόλος της αμοιβαίας υποστήριξης μεταξύ της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής.

¹ Καλύπτουν τις δαπάνες για τις συντάξεις, την υγειονομική περίθαλψη και τις αναπηρίες, για την οικογένεια, την ανεργία, τη στέγαση και τις πολιτικές ένταξης καθώς και την εκπαίδευση και κατάρτιση

Πολλές πτυχές του εκσυγχρονισμού του κοινωνικού μοντέλου αναμένεται να επηρεάσουν θετικά την ποιότητα της εργασίας, τόσο όσον αφορά τις κοινωνικές επενδύσεις όσο και τις κοινωνικές μεταφορές. Ωστόσο, η επιδίωξη περισσότερης και καλύτερης απασχόλησης και υψηλότερων επιπέδων οικονομικών επιδόσεων δεν μπορεί να διαχωριστεί από το γενικό στόχο του εκσυγχρονισμού του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου το οποίο, στις διάφορες μορφές που παρουσιάζεται στην ΕΕ, έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο βοηθώντας να διατηρηθεί συνεχώς αυξανόμενη η παραγωγικότητα και το βιοτικό επίπεδο σε ολόκληρη της ΕΕ και να εξασφαλιστεί η ευρεία συμμετοχή των πολιτών στα επιτεύγματα.

Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο χαίρει ιδιαίτερης εκτίμησης από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μεγάλου θαυμασμού από τον υπόλοιπο κόσμο, συμπεριλαμβανομένων και των υποψηφίων χωρών. Διευκόλυνε την προσαρμογή στην αλλαγή κατά το παρελθόν, όπως βοηθά σήμερα την Ευρώπη να επιτύχει τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι πολίτες των υποψηφίων χωρών, οι οποίοι υποβάλλονται στη δύσκολη διαδικασία της μετάβασης, θεωρούν την ευρωπαϊκή κοινωνική προσέγγιση ως την πιο αποτελεσματική για τη δημιουργία μιας σύγχρονης κοινωνίας που προσφέρει δυνατότητες κοινωνικής ένταξης σε όλους.

Αυτή τη στιγμή διάφορες διαδικασίες εκσυγχρονισμού έχουν δρομολογηθεί για την υποστήριξη και την προώθηση του εκσυγχρονισμού του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου όπως: η διαδικασία του Λουξεμβούργου για την απασχόληση, οι διαδικασίες ανοικτού συντονισμού σχετικά με τον κοινωνικό αποκλεισμό και την κοινωνική προστασία, η συνεχής εργασία για τις ίσες ευκαιρίες και η εργασία για την υγεία και την ασφάλεια.

Χαρακτηριστικά του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου

Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο διακρίνεται από άλλα μοντέλα ως προς το πλαίσιο και το σχεδιασμό του, το χαρακτήρα του, το επίκεντρο και την κατανομή του βάρους στις σχετικές πολιτικές. Δεν διαφέρει από τα κοινωνικά συστήματα άλλων χωρών ως προς το ύψος των δαπανών αλλά ως προς τις μεθόδους χρηματοδότησης. Οι κύριες διαφορές στις κοινωνικές δαπάνες μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών, κυρίως μεταξύ της Ευρώπης και των ΗΠΑ, είναι ότι στην Ευρώπη η χρηματοδότηση προέρχεται κυρίως από δημόσιους πόρους, ενώ στις ΗΠΑ είναι πολύ περισσότερο ιδιωτικής φύσης, μολονότι τμήμα των ιδιωτικών συνεισφορών στις ΗΠΑ είναι ουσιαστικά υποχρεωτικό. Ωστόσο, οι παροχές φαίνεται να είναι πιο δίκαια διανεμημένες στην Ευρώπη παρά στις ΗΠΑ, όπου, π.χ. 40% του πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση στη στοιχειώδη υγειονομική περίθαλψη, μολονότι οι κατά κεφαλή δαπάνες είναι σήμερα υψηλότερες κατά ποσοστό του ΑΕΠ από αυτές της Ευρώπης.

Οι εκτιμήσεις του πραγματικού κόστους των πόρων για τις κοινωνικές πολιτικές είναι συχνά διαστρεβλωμένες, επειδή δεν λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι παράγοντες όπως το κατά πόσο φορολογούνται ή όχι οι κοινωνικές μεταφορές ή το αν υπάρχουν υποχρεωτικές ιδιωτικές δαπάνες για την ασφάλιση και την υγεία. Τα στοιχεία που προέκυψαν από πρόσφατες ενδελεχείς αναλύσεις των κοινωνικών δαπανών² αποδεικνύουν ότι οι περισσότερες αναπτυγμένες οικονομίες – συμπεριλαμβανομένων και των περισσότερων κρατών μελών της ΕΕ και των ΗΠΑ - δαπανούν πολύ όμοια ποσά (καθαρά περίπου 24% του ΑΕΠ) για τις

² Σύνολο των καθαρών κοινωνικών δαπανών, ΟΟΣΑ, 1999.

επενδύσεις, εισφορές και μεταφορές κοινωνικής ασφάλισης (βλέπε σχεδιάγραμμα 3) και περίπου άνω του 5% για την εκπαίδευση (βλέπε σχεδιάγραμμα 6)³.

Οι κοινωνικές πολιτικές εκτελούν τόσο οικονομικά όσο και κοινωνικά καθήκοντα, εφόσον η απασχόληση και το εισόδημα αποτελούν το συνδυαστικό κρίκο μεταξύ τους. Έτσι, πολλά κοινωνικοπολιτικά μέτρα προσφέρονται με τη μορφή κοινωνικών επενδύσεων - κυρίως στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας - οι οποίες έχουν άμεσο αντίκτυπο και όφελος για το οικονομικό σύστημα και την απασχόληση. Ταυτόχρονα, οι κοινωνικές μεταφορές, είναι πολύ σημαντικές όχι μόνον επειδή μειώνουν τα περιστατικά και το κόστος του κοινωνικού αποκλεισμού αλλά επίσης διευκολύνουν τις δυνατότητες προσαρμογής και ανταπόκρισης στην αλλαγή π.χ. επιτρέποντας ένα αποτελεσματικό συνδυασμό της ελαστικότητας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας και γενικότερα στην αγορά εργασίας. Ο εκσυγχρονισμός του τρόπου με τον οποίο το κοινωνικό μοντέλο παρέχει επενδύσεις και παθητική υποστήριξη μπορεί συνεπώς να επηρεάσει θετικά την ποιότητα της εργασίας.

Σωστά σχεδιασμένες κοινωνικές επενδύσεις μπορούν, όπως άλλες μορφές επενδύσεων, να συμβάλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας, την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και στη οικονομική μεγέθυνση. Αυτό καθίσταται εμφανές σε μακροοικονομικό επίπεδο, στο οποίο έχει επικρατήσει θετική αναλογία μεταξύ των επενδύσεων στην εκπαίδευση και των συνολικών οικονομικών επιδόσεων⁴ και σε αναλυτικές εργασίες σχετικά με τους καθοριστικούς παράγοντες της οικονομικής μεγέθυνσης και της ανύψωσης του βιοτικού επιπέδου τονίζεται η σημασία των ανθρώπινων πόρων και των επενδύσεων στη γνώση⁵.

Οι βασικές και ανώτερου επιπέδου δεξιότητες έχουν θεμελιώδη σημασία για την επίτευξη της ποιότητας στην εργασία και για την αύξηση της παραγωγικότητας ιδίως όταν συσχετίζονται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας όπως είναι η ικανότητα εκτέλεσης πολύπλοκων καθηκόντων με εάν ευέλικτο τρόπο σε ένα σύγχρονο περιβάλλον εργασίας και όχι μόνον η ικανότητα εκτέλεσης μονότονων μηχανικών καθηκόντων. Από πρόσφατες έρευνες σχετικά με τη στοιχειώδη μόρφωση, στις οποίες καταβάλλεται η προσπάθεια να εκτιμηθούν οι ικανότητες αυτές με διάφορους τρόπους, προέκυψαν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, όχι μόνον στο συνολικό επίπεδο επιτευγμάτων αλλά και στο βαθμό της "ανισότητας" στη στοιχειώδη μόρφωση στο σύνολο του πληθυσμού⁶, και διαπιστώθηκε ότι η "ανισότητα" στην κατανομή τέτοιων δεξιοτήτων σχετίζεται με την "ανισότητα" στην κατανομή των εισοδημάτων⁷ - πράγμα που αποτελεί ένα ακόμη αποδεικτικό στοιχείο για τη στενή σχέση που υπάρχει μεταξύ των επιπέδων εξειδίκευσης και των επιπέδων αμοιβής (βλέπε σχεδιάγραμμα 7).

Η σχέση μεταξύ χαμηλού επιπέδου ή ανύπαρκτης εξειδίκευσης και προοπτικών εξεύρεσης εργασίας, χαμηλής αμοιβής και φτώχειας είναι σημαντική. Η έλλειψη ανθρώπων με υψηλό επίπεδο εξειδίκευσης έχει την τάση να ανεβάζει τους μισθούς στην ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας εισοδημάτων, ενώ το πλεόνασμα ανθρώπων με χαμηλό ή ανύπαρκτο επίπεδο

³ Τα σχεδιαγράμματα στο παράρτημα I παρουσιάζουν θεμελιώδη στοιχεία - βλέπε πρακτικά της διάσκεψης με τίτλο "Social and labour market policies – investing in quality", 22/23 Φεβρουαρίου, 2001, ιστοχώρος Europa1

⁴ The Well-being of Nations – the role of human and social capital – OECD 2000

⁵ Όπως αντικατοπτρίζεται στην εισήγηση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας – An agenda of Economic and Social Renewal – στις 28 Φεβρουαρίου 2000

⁶ OECD and Statistics Canada (2000). Literacy in the Information Age. Final report of the International Adult Literacy Survey.

⁷ Η κατανομή των εισοδημάτων είναι πολύ πιο ευρύτερη στις ΗΠΑ παρά στην Ευρώπη αλλά υπάρχουν αποδείξεις ότι γίνεται ευρύτερη πρόσφατα σε ορισμένες χώρες της ΕΕ- Social policy and Economic Performance, The Hague, 2000· προσεχώς στο Employment Outlook του ΟΟΣΑ, 2001

εξειδίκευσης έχει την τάση να μειώνει τους μισθούς στην κατώτερη βαθμίδα. Το αποτέλεσμα είναι να αυξάνεται η κλίμακα των κοινωνικών μεταφορών προκειμένου να ανέλθουν τα εισοδήματα των χαμηλόμισθων νοικοκυριών στο ελάχιστο, κοινωνικά αποδεκτό, επίπεδο.

Παρά την προαναφερόμενη απόδειξη και παρ' όλη τη συνεχώς πιο δημοφιλή υποστήριξη του κοινού για τα κοινωνικά συστήματα της Ευρώπης, οι παροχές υψηλής ποιότητας κοινωνικών πολιτικών της Ευρώπης και η σχέση τους με την ποιότητα στην εργασία θεωρούνται συχνά αυτονόητες ή υποτιμούνται. Γενικά υπάρχει η τάση να ξεχνιούνται ή να παραβλέπονται οι συνέπειες της "αντίθετη" περίπτωση - δηλαδή ποιο θα ήταν το κόστος εάν δεν υπήρχε μια τέτοιας μορφής κοινωνική πολιτική. Επίσης υπάρχει η τάση να υποτιμάται η ανάγκη για περισσότερη βραχυπρόθεσμη παροχή κοινωνικής υποστήριξης και επένδυσης σε καιρούς ραγδαίας κοινωνικής, οικονομικής και βιομηχανικής αλλαγής, έτσι ώστε να αποφεύγεται η 'σπατάλη' και η ελλιπής χρήση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού - πράγμα που τονίζει και πάλι το δυναμικό πλεονεκτημάτων που θα προκύψουν από τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής πολιτικής.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ποιότητα στην εργασία – *καλύτερες θέσεις εργασίας* – σημαίνει όχι μόνον το να εξετάζεται ή να λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη αμειβόμενης απασχόλησης αλλά επίσης το να εξετάζονται τα χαρακτηριστικά αυτής της απασχόλησης. Πρόκειται για μια σχετική και πολυδιάστατη έννοια. Στο ευρύτερο ορισμό της, συνεπάγεται ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

- τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά που έχουν σχέση με την απασχόληση, τόσο το ευρύτερο εργασιακό περιβάλλον όσο και τα ειδικά χαρακτηριστικά μιας θέσης εργασίας·
- τα χαρακτηριστικά του εργαζόμενου - τα χαρακτηριστικά που ο εργαζόμενος φέρνει στη θέση εργασίας·
- η ανταπόκριση μεταξύ των προσόντων του εργαζόμενου και των απαιτήσεων της θέσης εργασίας·
- και την υποκειμενική αξιολόγηση (ικανοποίηση στη θέση εργασίας) αυτών των χαρακτηριστικών από τον κάθε εργαζόμενο.

Όμως, η ευρεία προσέγγιση στην ποιότητα στην εργασία δεν συνεπάγεται μόνον αμοιβή και ελάχιστα πρότυπα αλλά γενικότερα βελτίωση των προτύπων. Αυτό περιλαμβάνει τόσο τα χαρακτηριστικά των επιμέρους θέσεων εργασίας όσο και τα χαρακτηριστικά του ευρύτερου εργασιακού περιβάλλοντος συμπεριλαμβάνοντας και τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς εργασίας συνολικά - ιδίως όσον αφορά τη διακίνηση μεταξύ των θέσεων εργασίας και εντός και εκτός της αγοράς εργασίας. Λόγω της σχετικής και πολυδιάστατης φύσης της, δεν μπορεί να υπάρξει ένα ενιαίο μέτρο ή δείκτης για την ποιότητα της απασχόλησης. Επιπλέον, η σημασία που αποδίδεται σε διάφορες διαστάσεις θα διαφέρει ανάλογα με τις περιστάσεις και τις προσδοκίες.

Δεν υπάρχει στερεότυπο ή συμφωνημένος ορισμός σχετικά με την ποιότητα της εργασίας στην επιστημονική ή ειδική βιβλιογραφία. Λόγω της έλλειψης κάποιου ενιαίου σύνθετου μέτρου, οι περισσότερες μελέτες χρησιμοποιούν και προτείνουν διάφορες θεμελιώδεις διαστάσεις για την ποιότητα των θέσεων εργασίας. Σ' αυτές συνήθως έχουν ως επίκεντρο τόσο τα ειδικά χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας (π.χ. αμοιβή, ωράριο εργασίας, απαιτήσεις εξειδίκευσης, περιεχόμενο της εργασίας) όσο και τις πτυχές του ευρύτερου

εργασιακού περιβάλλοντος (π.χ. συνθήκες εργασίας, επιμόρφωση, προοπτικές σταδιοδρομίας, κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης κλπ.⁸. Ορισμένες μελέτες επικεντρώνονται πλήρως στην υποκειμενική ικανοποίηση από τη θέση εργασίας ως συνοπτικό μέτρο της γενικής ποιότητας της εργασίας όπως την αντιλαμβάνεται ο εργαζόμενος⁹.

Τόσο οι εθνικές πολιτικές όσο και οι πολιτικές της ΕΕ λαμβάνουν ήδη υπόψη τα στοιχεία της ποιότητας της εργασίας. Αλλά οι στόχοι της ατζέντας για την κοινωνική πολιτική και της στρατηγικής της Λισσαβώνας επισημαίνουν την ανάγκη για αναζήτηση μιας πιο συνεκτικής προσέγγισης και για επίτευξη μεγαλύτερης συναίνεσης σχετικά με τα κύρια στοιχεία της ποιότητας στην εργασία. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να επιτευχθεί μια συνεκτική αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο τόσο οι εθνικές όσο και οι κοινοτικές πολιτικές επικεντρώνονται και συμβάλλουν στην επίτευξη ποιοτικών στόχων μαζί με μια αξιολόγηση του οικονομικού και κοινωνικού αντίκτυπου της επίτευξης διαφόρων πτυχών των στόχων της ποιότητας.

Προτείνεται, προκειμένου να: καταρτιστεί ένα πλαίσιο ανάλυσης της ποιότητας στην εργασία, να εντοπιστούν σαφώς πολιτικοί στόχοι και πρότυπα και να αναπτυχθούν κατάλληλοι δείκτες για την εκτίμηση της επίδοσης σε σύγκριση με τους στόχους αυτούς ότι τα κύρια στοιχεία της ποιότητας στην εργασία μπορούν να καταταχθούν σε δύο ευρύτερες διαστάσεις:

Χαρακτηριστικά της εργασίας: αντικειμενικά και εγγενή χαρακτηριστικά, όπως: η ικανοποίηση από την εργασία, η αμοιβή, οι χωρίς εισφορές παροχές, το ωράριο εργασίας, η εξειδίκευση και η επιμόρφωση και οι προοπτικές για εξέλιξη της σταδιοδρομίας, το περιεχόμενο της εργασίας, η αντιστοιχία μεταξύ των χαρακτηριστικών της εργασίας και των προσόντων του εργαζόμενου.

Η εργασία και το ευρύτερο πλαίσιο της αγοράς εργασίας: ισότητα μεταξύ των φύλων, υγεία και ασφάλεια, ευελιξία και ασφάλεια, πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, ισορροπία μεταξύ εργασίας και ιδιωτικής ζωής, κοινωνικός διάλογος και συμμετοχή των εργαζομένων, ποικιλομορφία και μη διακριτική μεταχείριση.

Ενώ ορισμένα από αυτά τα στοιχεία μπορούν να αξιολογηθούν με αρκετή ακρίβεια, άλλα είναι πιο πολύπλοκα στην αξιολόγησή τους. Εξάλλου είναι δύσκολο να εξακριβωθεί το βάρος ή μια ισορροπία της σημασίας των δύο διαστάσεων και των στοιχείων που περιέχουν. Ωστόσο, στοιχεία από σφυγμομετρήσεις αποδεικνύουν ότι και οι δύο διαστάσεις είναι σημαντικές. Αυτό που προσφέρει αυτή η κατηγοριοποίηση είναι ένα συνεκτικό πλαίσιο και μια ενιαία προσέγγιση. Αυτό συνεπάγεται ότι χρειάζονται ευρείας κλίμακας πολιτικά εργαλεία και είναι αναγκαία η συμμετοχή πολλών συντελεστών για την επίτευξη μιας συναίνεσης σχετικά με το πλαίσιο αυτό.

Η προώθηση της ποιότητας στην εργασία, δηλαδή της δημιουργίας καλύτερων θέσεων εργασίας, δεν σημαίνει απλώς ότι επιδιώκεται η αύξηση της αξίας όλων των προαναφερθέντων στοιχείων. Πρόκειται μάλλον για την αύξηση της ποιότητας για την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων οικονομικών και κοινωνικών μας στόχων. Συνεπώς, εάν αυξηθεί η ποιότητα στην εργασία με την αύξηση του επιπέδου εξειδίκευσης και/ή αυξηθεί η ικανοποίηση στη θέση εργασίας μπορεί να αυξηθεί και η

⁸ Clark (1998), Measures of job satisfaction, What makes a good job? Evidence from OECD countries, OECD, Paris.

Leontaridi and Sloane (2000), Measuring the quality of jobs: Promotion aspects, career and job satisfaction, Centre for European Labour Market Research, University of Aberdeen.

⁹ Hamermesh (1999), The changing distribution of job satisfaction, National Bureau of Economic Research.

παραγωγικότητα. Η αύξηση της ποιότητας με την παροχή καλύτερης ισορροπίας μεταξύ της εργασίας και της ιδιωτικής ζωής και με την αύξηση της ελκυστικότητας της εργασίας, μπορεί να συμβάλει στην αύξηση του συνολικού ποσοστού απασχόλησης και του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών και των εργαζόμενων μεγαλύτερης ηλικίας. Η αύξηση της ποιότητας μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της απασχολησιμότητας και της προσαρμοστικότητας, μπορεί να διευκολύνει τις οργανωτικές αλλαγές και να βελτιώσει την πρόσβαση στην εργασία. Με τον τρόπο αυτόν, η αύξηση της ποιότητας μπορεί να αποτελέσει ένα "φαύλο κύκλο" αύξησης της παραγωγικότητας, ανύψωσης του βιοτικού επιπέδου και βιώσιμης οικονομικής μεγέθυνσης.

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Μέτρηση της ποιότητας

Λαμβάνοντας υπόψη την ποιότητα δεν σημαίνει ότι πρέπει να παραμελήσουμε, ή να αγνοήσουμε τις υφιστάμενες πιο συμβατικές μεθόδους μέτρησης της επιτυχίας. Οι συμβατικές οικονομικές στατιστικές – όπως είναι η παραγωγικότητα ανά ώρα ή κατά κεφαλή εισόδημα – χρησιμοποιούνται πολύ για την εκτίμηση οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών και τις σχετικές επιδόσεις, όπως αντικατοπτρίζεται στους διαρθρωτικούς δείκτες της Κοινότητας.

Ωστόσο, ο προβληματισμός σχετικά με την ποιότητα συνεπάγεται ότι πρέπει να επεκταθεί το φάσμα των στοιχείων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη – προσπαθώντας γενικά την ποσοτικοποίηση, όπου είναι δυνατόν, των πιο ποιοτικών στοιχείων.

Μολονότι εξακολουθούν αν υπάρχουν πραγματικές, πρακτικές δυσκολίες, έχει σημειωθεί πρόοδος. Για παράδειγμα, είναι τώρα δυνατό να τροποποιηθούν τα εθνικά πλαίσια υπολογισμού των εισοδημάτων σε κάποιο βαθμό ώστε να μπορεί να υπολογιστούν οι εξωγενείς δαπάνες και παροχές, κυρίως σε σχέση με την αειφόρο ανάπτυξη και το περιβάλλον και επίσης είναι δυνατόν να ληφθεί καλύτερα υπόψη η αλλαγή της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών προκειμένου να βελτιωθεί η μέτρηση της παραγωγικότητας.

Πρόοδος στην βελτίωση της ποιότητας στην εργασία

Κατά τα τελευταία έτη εμφανίστηκαν θετικές επιδόσεις στην αγορά εργασίας τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη, σύμφωνα με τα στοιχεία της ανάλυσης του εργατικού δυναμικού και της έρευνας για τα νοικοκυριά¹⁰.

Η βελτιωμένη ποιότητα της προσφορά εργασίας στην Ευρώπη αντιμετωπίστηκε σε μεγάλο βαθμό με μια αυξανόμενη ζήτηση για θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας που χαρακτηρίζονταν από υψηλές απαιτήσεις εκπαίδευσης και εξειδίκευσης, σχετική ασφάλεια της θέσης εργασίας, καλύτερη ισορροπία μεταξύ εργασίας και ιδιωτικής ζωής, πρόσβαση σε επιμόρφωση και δυνατότητες εξέλιξης της σταδιοδρομίας, υψηλή παραγωγικότητα και σχετικά υψηλές αμοιβές.

Οι ενδοιασμοί σχετικά με το ότι, οι τάσεις αύξησης της απασχόλησης στον τομέα παροχής υπηρεσιών θα μπορούσαν να οδηγήσουν στον πολλαπλασιασμό των κακής ποιότητας θέσεων εργασίας χωρίς προοπτικές εξέλιξης, δεν επαληθεύθηκαν. Όπως συνέβη και στις ΗΠΑ,

¹⁰ Απασχόληση στην Ευρώπη 2001 (Employment in Europe 2001) προσεχώς, Low-wage and high –wage employment, earnings, mobility and job quality report. LoWER Network 2001

υπάρχουν αποδείξεις όσον αφορά τη δημιουργία τόσο "υψηλού" όσο και "χαμηλού" επιπέδου εξειδίκευσης θέσεων εργασίας¹¹. Οι "μη κανονικές" μορφές απασχόλησης όπως είναι η εργασία με μειωμένο ωράριο ή οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου φαίνεται να είναι, σε πολλές αλλά όχι σε όλες τις περιπτώσεις, το αποτέλεσμα ατομικών επιλογών¹².

Οι ενδοιασμοί σχετικά με την ποιότητα της εργασίας και τον κοινωνικό αποκλεισμό εξακολουθούν ωστόσο να υφίστανται. Η αυξανόμενη σημασία των νέων και ευέλικτων προτύπων απασχόλησης ενδέχεται να συγκρούονται με ορισμένες από τις κύριες διαστάσεις της ποιότητας της θέσης εργασίας όπως είναι η ασφάλεια της θέσης εργασίας, οι δυνατότητες επιμόρφωσης και οι προοπτικές σταδιοδρομίας. Η πρόκληση είναι να συνδυάζεται η ευελιξία με την ασφάλεια έτσι ώστε να επωφελούνται εξίσου οι εργαζόμενοι και οι εταιρείες. Στο πλαίσιο αυτό έχουν κεντρική σημασία η κατάλληλη κατάρτιση, η διά βίου μάθηση και η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό. Νέες μορφές εργασίας μπορούν, όταν επιλέγονται οικειοθελώς από τους εργαζόμενους, να προσφέρουν επίσης θετική και ευπρόσδεκτη ελαστικότητα για την αντιμετώπιση των ατομικών και οικογενειακών αναγκών και συμφερόντων. Ωστόσο, όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας στο εργασιακό χώρο, κυρίως την υγεία και την ασφάλεια, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω βελτίωση. Ενώ ο γενικός κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία έχει μειωθεί κατά τα τελευταία έτη, εμφανίστηκαν νέοι κίνδυνοι και πιέσεις που οφείλονται στην αλλαγή των μορφών απασχόλησης και σε ακόμη πιο εντατικούς ρυθμούς εργασίας¹³.

Οι ανησυχίες σχετικά με την ποιότητα της εργασίας έχουν στενή σχέση με τις ανησυχίες σχετικά με το κατάστημα της αγοράς εργασίας και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ενώ η αμειβόμενη εργασία είναι ο καλύτερος τρόπος προστασίας από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, υπάρχουν στενοί δεσμοί μεταξύ του επιπέδου της ποιότητας της θέσης εργασίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Τα άτομα που απασχολούνται σε θέσεις εργασίας οι οποίες συνδυάζουν χαμηλό επίπεδο ή ανύπαρκτων προσόντων με προσωρινή ή επισφαλή εργασία και έλλειψη ευκαιριών εξέλιξης της σταδιοδρομίας, διατρέχουν πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο να μείνουν άνεργοι ή να βρεθούν στο περιθώριο του εργατικού δυναμικού. Μαζί με τη συνεχή απώλεια θέσεων εργασίας με χαμηλό επίπεδο εξειδίκευσης και παραγωγικότητας, αυτά τα σημεία αυξάνουν τις δυσκολίες για την ένταξη των ατόμων με χαμηλό επίπεδο εξειδίκευσης στην αγορά εργασίας.

Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι εκφράζουν υψηλό βαθμό ικανοποίησης γενικά με την κατάσταση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, μολονότι σχεδόν ένα τέταρτο του ευρωπαϊκού εργατικού δυναμικού θεωρεί ότι κατέχει μια θέση εργασίας χαμηλής ποιότητας. Ωστόσο, υπάρχει σημαντική ανοδική και καθοδική κινητικότητα στην κλίμακα της ποιότητας των θέσεων εργασίας, ώστε, κατά μέσο όρο, ένα τρίτο των ατόμων που εργάζονται σε θέσεις εργασίας χαμηλής ποιότητας μπορεί να αλλάξει και να εξεύρει μια καλύτερη θέση εργασίας από το ένα έτος στο άλλο, μολονότι ένας σχεδόν στους τέσσερις μένει άνεργος ή εγκαταλείπει το εργατικό δυναμικό.

Αφετέρου οι νέες τεχνολογίες φαίνεται ότι έχουν συμβάλει στο να καταστούν οι θέσεις εργασίας εγγενώς πιο ενδιαφέρουσες και ικανοποιητικές, με μεγαλύτερη αυτονομία, και υπάρχουν ενδείξεις σχετικά με το ότι οι γυναίκες έχουν καλύτερη πρόσβαση σε θέσεις εργασίες που προσφέρουν υψηλότερες αποδοχές και απαιτούν υψηλότερο επίπεδο

¹¹ Βλέπε πρόσφατες (ετήσιες) Economic Reports of the President (US), Απασχόληση στην Ευρώπη, και προσεχώς Απασχόληση στην Ευρώπη 2001 και προσεχώς ΟΟΣΑ, Employment Outlook, 2001

¹² Έκθεση για την απασχόληση στην Ευρώπη (Employment in Europe report)2001 προσεχώς

¹³ European Survey on Working Conditions (Ευρωπαϊκή έρευνα για τις συνθήκες εργασίας)(1990, 1995, 2000)

ειδίκευσης, οι οποίες ενδείξεις επικυρώνονται π.χ. μέσω ενός αντίστοιχου με των ανδρών ποσοστού συμμετοχής των γυναικών σε επιμορφωτικά μέτρα¹⁴.

Δείκτες της ποιότητας στην εργασία

Πολυάριθμα στοιχεία της ποιότητας έχουν ήδη συμπεριληφθεί στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και υπάρχουν ήδη ορισμένοι δείκτες που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν στην μέτρηση της ποιότητας. Για να εξεταστεί η ποιότητα στην εργασία με πλήρη, συνεκτικό και διαρθρωμένο τρόπο είναι ωστόσο αναγκαίο να εκπονηθεί μια σειρά κατάλληλων δεικτών μέσα σε ένα πλαίσιο που βασίζεται στη συναίνεση σχετικά με τους στόχους της ποιότητας στην εργασία. Αυτό συνεπάγεται ότι πρέπει να συνενωθούν οι υφιστάμενοι δείκτες με ορισμένους δείκτες που πρέπει να αναπτυχθούν (περαιτέρω). Αυτό θα καταστήσει δυνατή την αξιολόγηση του σημερινού βαθμού επιτυχίας στην επιδίωξη των πολιτικών στόχων όσον αφορά την ποιότητα και τον τρόπο με τον οποίο και κατά πόσο η πολιτική χρειάζεται να αλλάξει ή να εξελιχθεί.

Η Επιτροπή συνεπώς προτείνει μια σειρά δεικτών που καλύπτουν 10 κύρια στοιχεία ποιότητας εντός δύο ευρύτερων διαστάσεων – τα χαρακτηριστικά της ίδιας της θέσης εργασίας και η εργασία και το ευρύτερο πλαίσιο της αγοράς εργασίας.

Με τη βοήθεια των δεικτών αναμένεται να αξιολογηθεί η επιτυχία των πολιτικών των κρατών μελών και της ΕΕ στην επιδίωξη των στόχων για την ποιότητα στην εργασία στους 10 αυτούς τομείς. Επειδή ο γενικός στόχος είναι η παροχή μιας πιο συνεκτικής προσέγγισης στην ενσωμάτωση της ποιότητας στην πολιτική απασχόληση και στην κοινωνική πολιτική μέσω των υφισταμένων μηχανισμών και διαδικασιών, στο τμήμα αυτό καθορίζονται επίσης, μαζί με τους δείκτες, οι πιο κατάλληλοι πολιτικοί μηχανισμοί που υπάρχουν για την επίτευξη των στόχων ποιότητας. Έτσι θα εξασφαλιστεί μια διαρθρωμένη, συστηματική προσέγγιση όσον αφορά τους πολιτικούς στόχους, τους μηχανισμούς και τους δείκτες.

Ενώ υπάρχουν ήδη ορισμένοι δείκτες – τόσο ως διαρθρωτικοί δείκτες όσο και ως δείκτες των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση – άλλοι πρέπει να αναπτυχθούν από τις υφιστάμενες πηγές δεδομένων (βλέπε παράρτημα). Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να αποφευχθεί η πολύ απλουστευμένη ερμηνεία των δεικτών¹⁵ και ότι οι δείκτες πρέπει να έχουν εμφανή συσχέτιση με πολιτικούς σκοπούς και πολιτικά πρότυπα καθώς και με τα πολιτικά εργαλεία.

Εκτός από αυτά τα μέτρα, ωστόσο, τα μακροοικονομικά δεδομένα παραμένουν σημαντικά εφόσον η συνεχής αύξηση της ποιότητας στην εργασία συμβάλλει στις οικονομικές επιδόσεις, στην παραγωγικότητα και στο δυναμισμό της Ευρώπης. Συνεπώς αντικατοπτρίζεται στην ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών που παράγονται στην Ένωση. Έτσι οι βελτιώσεις της ποιότητας στην εργασία πρέπει να αξιολογούνται επίσης ανάλογα με την αύξηση του αριθμού των εργαζομένων, μέσω του συμβατικού υπολογισμού του εθνικού εισοδήματος στο πλαίσιο της εκτίμησης του ΑΕΠ.

Έτσι αντικατοπτρίζεται η θετική, δυναμική αλληλεπίδραση ανάμεσα στην οικονομική και την κοινωνική πολιτική καθώς και την πολιτική απασχόλησης – το "τρίγωνο" της ατζέντας για την κοινωνική πολιτική.

¹⁴ Δεδομένα της έρευνας για τα νοικοκυριά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (European Community Household Panel), 1996.

¹⁵ Διαρθρωτικοί δείκτες, Επιτροπή 2000 (594 τελικό) παραγρ. 8

Οποσδήποτε η κατανομή ανά φύλο πρέπει να αποτελεί ένα στερεότυπο χαρακτηριστικό των δεικτών καθώς και η περιφερειακή κατανομή, όπου χρειάζεται, ιδίως σε σχέση με την ένταξη και την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και γενικότερα με τις οικονομικές επιδόσεις και την παραγωγικότητα.

Διάσταση Ι – Χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας

Εγγενής ποιότητα της θέσης εργασίας

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να εξασφαλιστεί ότι οι θέσεις εργασίας είναι εγγενώς ικανοποιητικές, συμβατές με τις δεξιότητες και τις ικανότητες των ατόμων και παρέχουν τα σωστά επίπεδα εισοδήματος.

Κύρια πολιτικά μέσα: γενικά οι οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές της ΕΕ και των κρατών μελών· ευρύτερες κατευθυντήριες γραμμές της οικονομικής πολιτικής· κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση· κοινωνικοί εταίροι.

Πιθανοί δείκτες:

- Ικανοποίηση των εργαζομένων από τη θέση τους εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας, το είδος της σύμβασης και του ωραρίου εργασίας και το επίπεδο εξειδίκευσης που απαιτείται από τη θέση εργασίας
- Ποσοστό των εργαζομένων που ανέρχεται σε υψηλότερα αμειβόμενη θέση εργασίας με την πάροδο του χρόνου
- Χαμηλόμισθοι, φτωχοί εργαζόμενοι και κατανομή των εισοδημάτων

Εξειδίκευση, διά βίου μάθηση και εξέλιξη της σταδιοδρομίας

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να βοηθηθούν οι άνθρωποι στην πλήρη ανάπτυξη των πιθανών τους ικανοτήτων μέσω της δέουσας υποστήριξης για τη διά βίου μάθηση.

Κύρια πολιτικά μέσα: εκπαίδευση και διά βίου μάθηση, νομικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανόμενης και της αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Πιθανοί δείκτες:

- Ποσοστό των εργαζομένων με μεσαίο και ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης
- Ποσοστό των εργαζομένων που πραγματοποιούν κατάρτιση ή άλλες μορφές διά βίου μάθησης
- Ποσοστό των εργαζομένων με βασικό ή ανώτερο επίπεδο ψηφιακής στοιχειώδους μόρφωσης

Διάσταση II – Η εργασία και το ευρύτερο πλαίσιο της αγοράς εργασίας

Ισότητα μεταξύ των φύλων

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: ο βαθμός στον οποίο υπάρχει ισότητα ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών σχετικά με ισότιμες θέσεις εργασίας και όσον αφορά τη σταδιοδρομία εφ' όρου ζωής

Κύρια πολιτικά μέσα: ΕΣΑ, νομοθεσία, κοινωνικοί εταίροι, ΕΚΤ, προγράμματα δράσης

Πιθανοί δείκτες:

- Διαφορές στις αμοιβές μεταξύ των φύλων, ταξινομημένες ανάλογα με παράγοντες όπως ο τομέας, το επάγγελμα και η ηλικία
- Διαχωρισμός μεταξύ των φύλων – βαθμός στον οποίο γυναίκες και άνδρες υπερεκπροσωπούνται ή υποεκπροσωπούνται σε διάφορα επαγγέλματα και τομείς.
- Ποσοστό των γυναικών και ανδρών σε διαφορετικά επίπεδα ιεραρχίας εντός των επαγγελματιών και τομέων, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η ηλικία και η εκπαίδευση

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να εξασφαλιστεί ότι οι συνθήκες εργασίας θα είναι ασφαλείς, υγιείς και ότι θα υπάρχει υποστήριξη – τόσο από φυσική όσο και από ψυχολογική άποψη

Κύρια πολιτικά μέσα: νέα στρατηγική υγείας και ασφάλειας, συμπεριλαμβανόμενης και της αντίστοιχης νομοθεσίας, με βάση την παρακολούθηση και τη συγκριτική ανάλυση, κοινωνικοί εταίροι.

Πιθανοί δείκτες:

- Σύνθετοι δείκτες για τα ατυχήματα στην εργασία – θανατηφόρα και σοβαρά – συμπεριλαμβανόμενου και του κόστους
- Ποσοστά επαγγελματικών ασθενειών, συμπεριλαμβανομένων και των νέων κινδύνων π.χ. επαναλαμβανόμενη ένταση εργασίας
- Επίπεδα άγχους και άλλες δυσκολίες που οφείλονται στις σχέσεις εργασίας

Ενδειξία και ασφάλεια

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να ενθαρρυνθεί η θετική στάση απέναντι στις αλλαγές στο χώρο της εργασίας και γενικά στην αγορά εργασίας και η παροχή της δέουσας υποστήριξης στα άτομα που χάνουν ή αναζητούν εναλλακτικές θέσεις τους εργασίας. Επίσης να ενθαρρυνθεί η πλήρης εκμετάλλευση των ικανοτήτων και οι ελαστικές επιλογές σταδιοδρομίας μέσω της κατάλληλης υποστήριξης για την επαγγελματική και γεωγραφική κινητικότητα, ακόμη και εντός των αναδυόμενων ευρωπαϊκών αγορών εργασίας.

Κύρια πολιτικά μέσα: ανοικτή μέθοδος συντονισμού, φορολογία, νομοθεσία, κοινωνικοί εταίροι· δυνατότητα μεταφοράς συμπληρωματικών δικαιωμάτων συνταξιοδότησης, πληροφόρηση και υποστήριξη από τους αρμόδιους οργανισμούς.

Πιθανοί δείκτες:

Η αποτελεσματική κάλυψη από τα συστήματα κοινωνικής προστασίας – από την άποψη του βαθμού επιλεκτικότητας για παροχές και το επίπεδο υποστήριξης – για αυτούς που εργάζονται ή αναζητούν εργασία

- Ποσοστό των εργαζομένων με ελαστικές ρυθμίσεις ωραρίου εργασίας – κατά την άποψη των εργοδοτών και των εργαζομένων
- Απώλεια της θέσης εργασίας – ποσοστό των εργαζομένων που χάνουν τη θέση τους εργασίας λόγω μείωσης του προσωπικού και ποσοστό αυτών που βρίσκουν εναλλακτική απασχόληση εντός ορισμένης περιόδου.
- Ποσοστό των εργαζομένων που αλλάζουν το γεωγραφικό τόπο της εργασίας τους.

Ένταξη και πρόσβαση στην αγορά εργασίας

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: ο βαθμός στον οποίο είναι εύκολη η πρόσβαση και η παραμονή στην αγορά εργασίας, η επιστροφή μετά από περιόδους απουσίας ή η εξεύρεση εναλλακτικής απασχόλησης

Κύρια πολιτικά μέσα: Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση (ΕΑΣ), Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης σε επίπεδο ΕΕ, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), Ανακοίνωση σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων καθώς και εργασία στην τοπική εξέλιξη

Πιθανοί δείκτες:

- Αποτελεσματική μετάβαση των νέων στην ενεργό ζωή
- Ποσοστά απασχόλησης και μακροχρόνιας ανεργίας ανά ηλικία, εκπαιδευτικό επίπεδο, περιφέρεια
- Στενωποί στην αγορά εργασίας και κινητικότητα μεταξύ των τομέων και των επαγγελμάτων

Οργάνωση της εργασίας και ισορροπία μεταξύ εργασίας και ζωής

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να εξασφαλιστεί ότι οι ρυθμίσεις εργασίας, ιδίως όσον αφορά το ωράριο εργασίας, μαζί με την παροχή βοηθητικών υπηρεσιών, θα επιτρέπουν μια σωστή ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής ζωής και της ιδιωτικής ζωής.

Κύρια πολιτικά μέσα: κοινωνικοί εταίροι, νομοθεσία, ΕΣΑ

Πιθανοί δείκτες:

- Ποσοστό των εργαζομένων με ελαστικές ρυθμίσεις ωραρίου εργασίας
- Δυνατότητες για άδεια μητρότητας και γονική άδεια και ποσοστό των εργαζομένων που τις εκμεταλλεύεται

- Εγκαταστάσεις φροντίδας παιδιών για την ομάδα ηλικίας της προσχολικής και στοιχειώδους εκπαίδευσης

Κοινωνικός διάλογος και συμμετοχή των εργαζομένων

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι εργαζόμενοι θα είναι ενημερωμένοι σχετικά και θα συμμετέχουν στην ανάπτυξη των εταιριών τους και στην επαγγελματική τους ζωή.

Κύρια πολιτικά μέσα: συνεργασία κοινωνικών εταίρων, νομοθεσία.

Πιθανοί δείκτες

- Κάλυψη των συλλογικών συμφωνιών και αριθμός των εταιριών σε όλη την Ευρώπη με ευρωπαϊκά συμβούλια εργασίας στα οποία συμμετέχουν αντιπρόσωποι των εργαζομένων
- Ποσοστό των εργαζομένων με οικονομικά συμφέροντα/συμμετοχή στις εταιρείες στις οποίες εργάζονται
- Απώλειες ημερών εργασίας για εργατικές διαφορές

Ποικιλομορφία και μη διακριτική μεταχείριση

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι εργαζόμενοι θα χαίρουν ίσης μεταχείρισης χωρίς διακρίσεις λόγω ηλικίας, αναπηρίας, εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, γενετήσιου προσανατολισμού

Κύρια πολιτικά μέσα: ΕΣΑ, κοινωνικοί εταίροι, προγράμματα δράσης, EKT (Equal)

Πιθανοί δείκτες:

- Ποσοστά απασχόλησης και διαφορές στις αμοιβές για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας σε σύγκριση με το μέσο όρο
- Ποσοστά απασχόλησης και διαφορές στις αμοιβές για άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα εθνοτικών μειονοτήτων σε σύγκριση με το μέσο όρο
- Πληροφορίες σχετικά με διαδικασίες προσφυγής για θέματα που αφορούν την αγορά εργασίας και σχετικά με προσφυγές που είχαν επιτυχή έκβαση

Συνολική οικονομική επίδοση και παραγωγικότητα

Θεμελιώδεις στόχοι και πρότυπα της πολιτικής: να επιτευχθούν υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας στην εργασία και υψηλό βιοτικό επίπεδο σε όλες τις περιφέρειες της Κοινότητας.

Κύρια πολιτικά μέσα: οικονομική πολιτική και διαρθρωτικές πολιτικές

Πιθανοί δείκτες

- Μέσος όρος παραγωγικότητας ανά ώρα και εργαζόμενο
- Μέσος όρος ετήσιας απόδοσης ανά εργαζόμενο

- Μέσος όρος ετήσιου βιοτικού επιπέδου κατά κεφαλή του πληθυσμού – λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό απασχόλησης και το συντελεστή εξάρτησης

Οι κύριες πηγές δεδομένων από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία έχουν εναρμονιστεί και τυποποιηθεί για όλα τα κράτη μέλη.

- Η έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό (The European Labour Force Survey)
- Η έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (The European Community Household Panel)
- Άλλες ad hoc έρευνες σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια, τις συνθήκες εργασίας, κλπ. Συμπεριλαμβανομένων και των ερευνών του Ευρωβαρομέτρου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δείκτες που σκιαγραφούνται παραπάνω χρησιμοποιούνται ήδη σε υφιστάμενες διαδικασίες με τον ίδιο, ή παρόμοιο τρόπο, μολονότι σε μερικές άλλες περιπτώσεις, η ακριβής επιλογή των στατιστικών δεν έχει λήξει ακόμη και θα χρειαστεί η αναδρομή σε εθνικά δεδομένα (βλέπε παράρτημα σχετικά με λεπτομερείς πηγές δεδομένων).

ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι στόχοι, τα μέσα και οι δείκτες της ποιότητας είναι ήδη ενσωματωμένοι, σε κάποιο βαθμό και με διάφορους τρόπους στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση. Η προώθηση της απασχολησιμότητας των ατόμων (πυλώνας 1 των κατευθυντήριων γραμμών) αναμένεται να βελτιώσει τις προοπτικές εξεύρεσης εργασίας και αναβάθμισης των δεξιοτήτων, ενώ η προώθηση της προσαρμοστικότητας (πυλώνας 3) έχει ως επίκεντρο τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης εργασίας μέσω μιας διαδικασίας διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και της κυβέρνησης. Επιπλέον η προώθηση των ίσων ευκαιριών ('αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων') υπήρξε μία από τις θεμελιώδεις διαστάσεις (πυλώνας 4) από την αρχή της διαδικασίας του Λουξεμβούργου.

Η ενίσχυση της ποιότητας δεν συνεπάγεται κάποια νέα διαδικασία ή ακόμη μια ριζικά νέα προσέγγιση στην πολιτική, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό που πραγματικά χρειάζεται ωστόσο, είναι μια ευρύτερη και βαθύτερη πολιτική εξέλιξη που πρέπει να συμπεριλαμβάνει, όχι μόνον την αποτελεσματικότητα των επιμέρους πολιτικών εργαλείων για την επίτευξη αυτών των στόχων, αλλά τη *συνοχή*, σε κάθε πολιτικό τομέα, μεταξύ των πολιτικών *στόχων*, των *εργαλείων* που διατίθενται και των *δεικτών* που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της επιτυχίας στην επιδίωξη των γενικών στόχων της πολιτικής.

Για να συνεχιστεί να βελτιώνεται η επίδοση της πολιτικής στον τομέα της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής χρειάζεται να εξετάσουμε μια σειρά βασικών ερωτημάτων:

- έχουμε το σωστό μίγμα πολιτικών;
- υπάρχει συνοχή μεταξύ όλων αυτών των πολιτικών;
- κατανέμονται δίκαια οι πόροι μεταξύ των διάφορων τομέων πολιτικής;

- χρησιμοποιούνται οι πόροι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά στο πλαίσιο κάθε πολιτικού τομέα;
- έχουν εξεταστεί στο σωστό επίπεδο τα διάφορα θέματα- το θέμα της διακυβέρνησης;

Τέτοιου είδους συστηματικής, κόστους-οφέλους προσέγγιση στην πολιτική απασχόλησης και στην κοινωνική πολιτική θα βοηθήσει να επικεντρωθεί πιο σαφώς η πολιτική συζήτηση στους τομείς αυτούς με την καλύτερη εκτίμηση του κόστους και των συνεπειών των διαφόρων πολιτικών προκλήσεων – για παράδειγμα για την εξέταση των προβλημάτων χαμηλής αμοιβής και κοινωνικής ένταξης ή για την εξασφάλιση της ισότητας μεταξύ των φύλων σε ένα ραγδαίως μεταβαλλόμενο οικονομικό, κοινωνικό και δημογραφικό περιβάλλον – και με τον εντοπισμό καλύτερων τρόπων ενίσχυσης της πολιτικής συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων τμημάτων της διοίκησης σε όλα τα επίπεδα και μεταξύ των κυβερνήσεων και άλλων ενδιαφερομένων μερών.

Αυτό που καθιστούν δυνατό η ανάλυση των διαστάσεων και των δεικτών της ποιότητας στην εργασία είναι η θέσπιση ενός γενικού πλαισίου και μιας σειράς εργαλείων με το οποίο μπορεί να πραγματοποιηθεί η πλήρης και συνεκτική εξέταση με επίκεντρο την ποιότητα στην πολιτική απασχόλησης. Αυτό ανταποκρίνεται επίσης στο στόχο της Στοκχόλμης να συμπεριληφθεί η διατήρηση και η βελτίωση της ποιότητας στην εργασία ως γενικός στόχος στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση του 2002. Αυτή η προσέγγιση που συμπεριλαμβάνει στόχους, εργαλεία, δείκτες ποιότητας, προσφέρει ένα γενικό μέσο επιδίωξης του κεντρικού πυρήνα της ευρωπαϊκής κοινωνικής ατζέντας σχετικά με την ποιότητα σε όλους τους τομείς της πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής.

Έτσι, η Επιτροπή σκοπεύει να αντιμετωπίσει αυτές τις ανησυχίες μέσω μιας σειράς "εξετάσεων της ποιότητας" που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σταδιακά, με κατάλληλα δοκιμαστικά πειράματα, σε όλο το φάσμα των τομέων κοινωνικής πολιτικής που αναφέρονται στην ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα, λαμβάνοντας παράλληλα σωστά υπόψη παρόμοιες ασκήσεις σχετικά με αντίστοιχες πρωτοβουλίες μεταρρύθμισης της ΕΕ – κυρίως την εσωτερική αγορά, την ποιότητα των δημοσίων οικονομικών και της οικονομίας – και να ενσωματώσει τα συμπεράσματά της στη συμβολή της στις υφιστάμενες διαδικασίες εκσυγχρονισμού σε όλη την Ευρώπη.

Αυτή η εργασία θα βοηθήσει την Ένωση στην επιδίωξη των στόχων της ανταγωνιστικότητας και συνοχής εντός του πλαισίου αειφόρου ανάπτυξης και καλής διακυβέρνησης, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την τοπική και περιφερειακή διάσταση – όπου η συνολική ποιότητα της ζωής και οι πραγματικές διαφορές μεταξύ των τομέων καθίστανται πιο εμφανείς.

Όλα τα χρήσιμα εργαλεία της πολιτικής πρέπει να εξεταστούν. Μεταξύ άλλων πρέπει να εντοπιστούν οι ορθές πρακτικές, η συγκριτική ανάλυση, η νομοθεσία, οι συμφωνίες των κοινωνικών εταίρων, οι εισηγήσεις των ΜΚΟ και ειδικά κίνητρα. Με τον τρόπο αυτόν η εξέταση της ποιότητας – που καλύπτει τη *συνοχή* ανάμεσα στους στόχους και στα πρότυπα, στους δείκτες και στα μέσα της πολιτικής – θα διαδραματίσει πολύτιμο ρόλο βοηθώντας στον ορισμό και στην εφαρμογή του μεγάλου φάσματος ενεργειών που καθορίζονται στην ευρωπαϊκή κοινωνική ατζέντα.

Για την υποστήριξη αυτής της εργασίας, η Επιτροπή έχει την πρόθεση να ενθαρρύνει και να συντονίσει την περαιτέρω και ευρύτερη έρευνα σχετικά με την εκτίμηση των παραγόντων ποιότητας στην απασχόληση και στον κοινωνικό τομέα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα δυναμικά πλεονεκτήματα μιας θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης.

Αυτή η οριζόντια 'προσέγγιση της ποιότητας' θα εξασφαλίσει ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη – κυρίως οι κυβερνήσεις και οι δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα αλλά επίσης και οι κοινωνικοί εταίροι και οι ΜΚΟ – μπορούν να παίξουν έναν ενεργό ρόλο και να συμμετάσχουν πλήρως στην ανάπτυξη της εργασίας αυτής. Αυτό αποτελεί μια καίρια διάσταση της νέας βελτιωμένης διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πρόοδος της εργασίας

Οι δείκτες για την ποιότητα στην εργασία που πρότεινε η Επιτροπή θα αποτελέσουν τη βάση για συζήτηση και συνομιλίες με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, καθώς και με τους κοινωνικούς εταίρους, τις ΜΚΟ και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να μπορέσει η Επιτροπή να περατώσει την παρουσίαση των δεικτών σχετικά με την ποιότητα στην εργασία ως μέρος της συμβολής της στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Laeken.

Η επιτροπή θα συμπεριλάβει τη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας στο σχέδιο των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση για το 2002, με βάση το πλαίσιο ανάλυσης της ποιότητας που παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση.

Όσον αφορά την εξέταση των διαστάσεων της ποιότητας στην κοινωνική πολιτική γενικά, η Επιτροπή θα ενσωματώσει τα πορίσματά της στη συμβολή της στις διάφορες διαδικασίες εκσυγχρονισμού που πραγματοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο – συμπεριλαμβανόμενης και της διαδικασίας για την απασχόληση του Λουξεμβούργου, της ανοικτής μεθόδου συντονισμού για την κοινωνική προστασία, της συνεχούς εργασίας για τις ίσες ευκαιρίες, της εργασίας για την υγεία και την ασφάλεια.

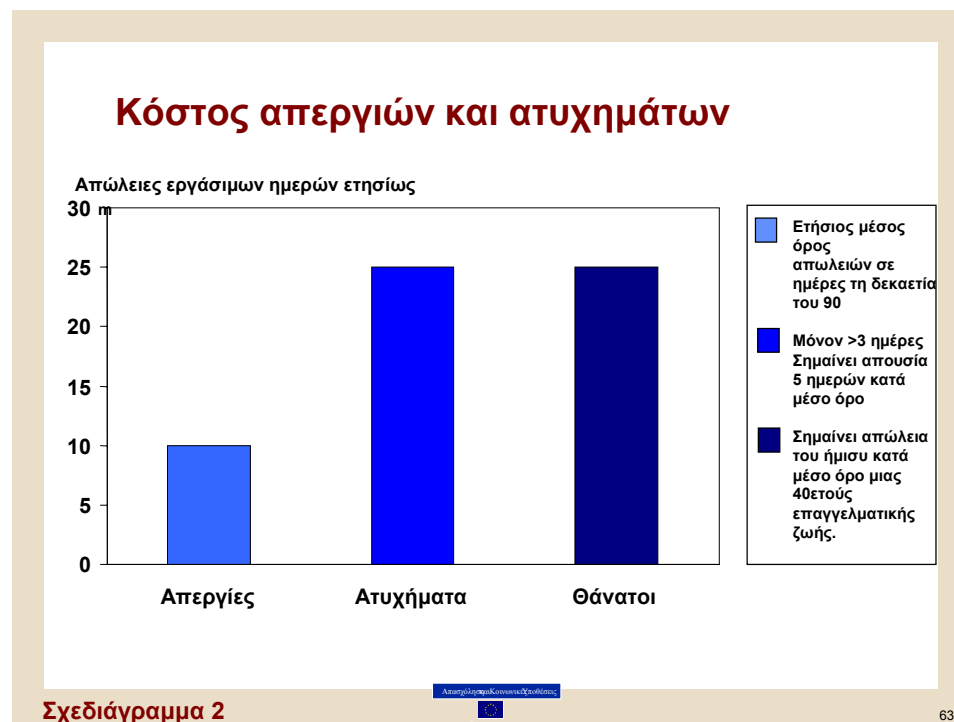
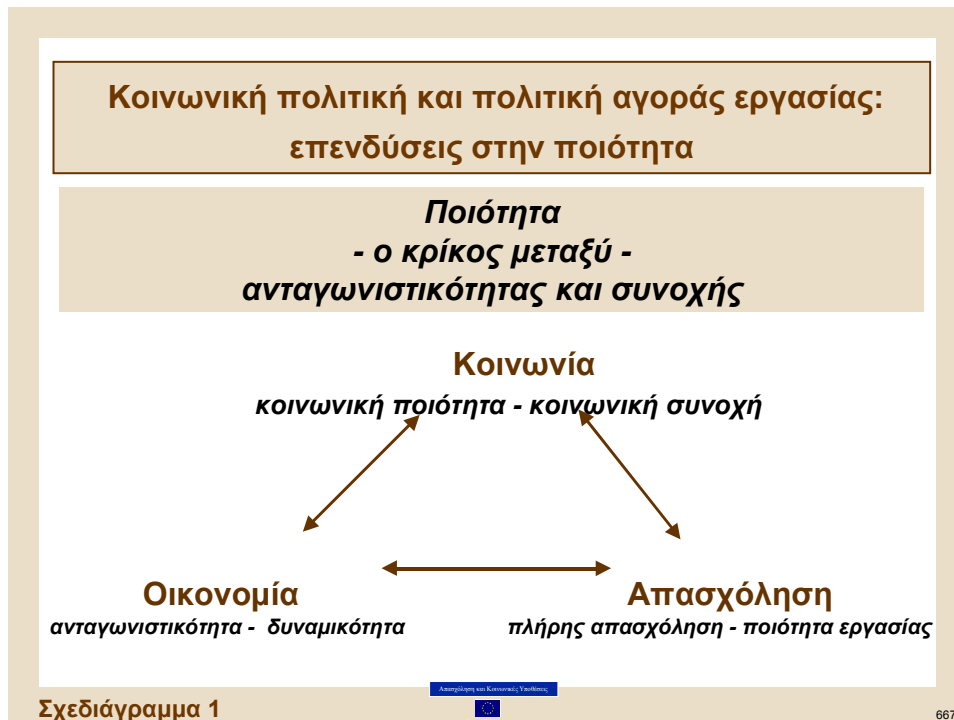
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στο πλαίσιο της νέας οικονομικής και κοινωνικής ατζέντας για την Ευρώπη και με επίκεντρο τις περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, η Επιτροπή:

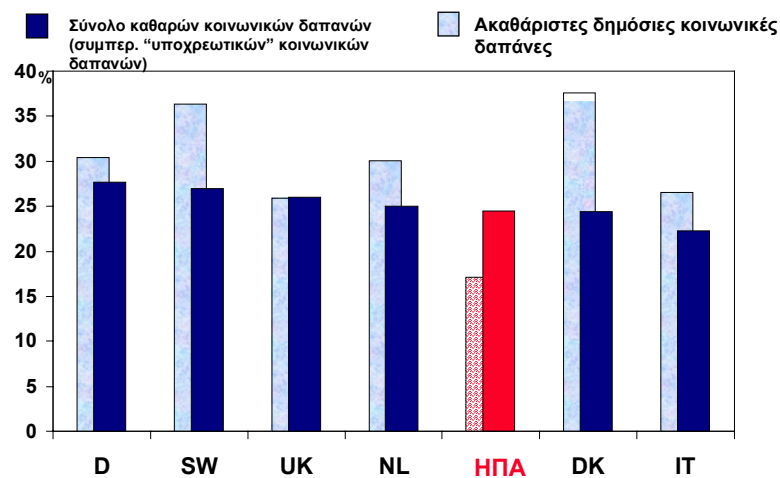
- προτείνει ένα πλαίσιο για την προώθηση των στόχων βελτίωσης της ποιότητας στην εργασία ιδίως μέσω συνεκτικών δεικτών για όλες τις πτυχές της ποιότητας στην εργασία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση της συνοχής μεταξύ των στόχων της ποιότητας στην εργασία και των πολιτικών εργαλείων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.
- Σκοπεύει να εξασφαλίσει ότι ο στόχος βελτίωσης της ποιότητας θα ενσωματωθεί πλήρως και εμφανώς στην πολιτική απασχόλησης και στην κοινωνική πολιτική μέσω μιας σειράς σταδιακών εξετάσεων της ποιότητας για την οποία η Επιτροπή πρόκειται να παρουσιάσει πρωτοβουλίες στην κατάλληλη στιγμή.

Η Επιτροπή σκοπεύει να εξασφαλίσει ότι η εργασία σχετικά με τους δείκτες της ποιότητας στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και να προοδεύει στο μέλλον, εκμεταλλευόμενη πλήρως το δυναμικό των ευρωπαϊκών οργανισμών που ασχολούνται με αυτούς τους τομείς και σε συνεργασία με άλλα θεσμικά όργανα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Καθαρές κοινωνικές δαπάνες στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ

Δεδομένα 1995 : Υπολογισμοί του ΟΟΣΑ για το 1999 - όλοι οι αριθμοί εκφράζονται ως ποσοστά του ΑΕΠ

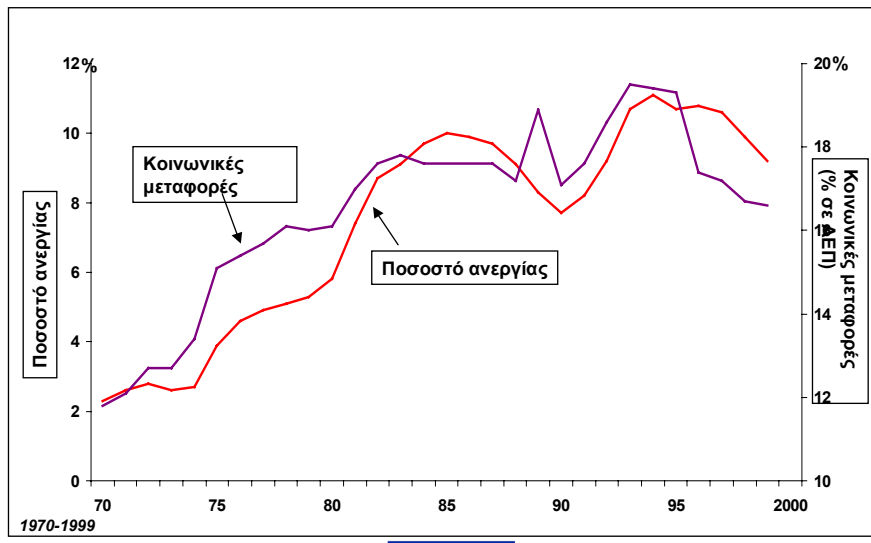
Σχεδιάγραμμα 3

Ακαθάριστες και καθαρές κοινωνικές δαπάνες

637

Κοινωνικές μεταφορές και ανεργία

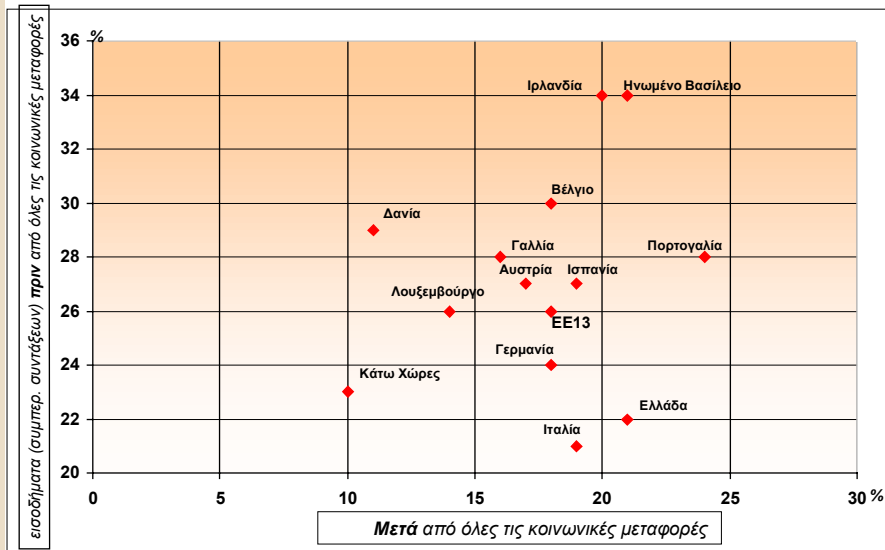

Σχεδιάγραμμα 4

Πηγή: Eurostat

640

Αντίκτυπος κοινωνικών μεταφορών

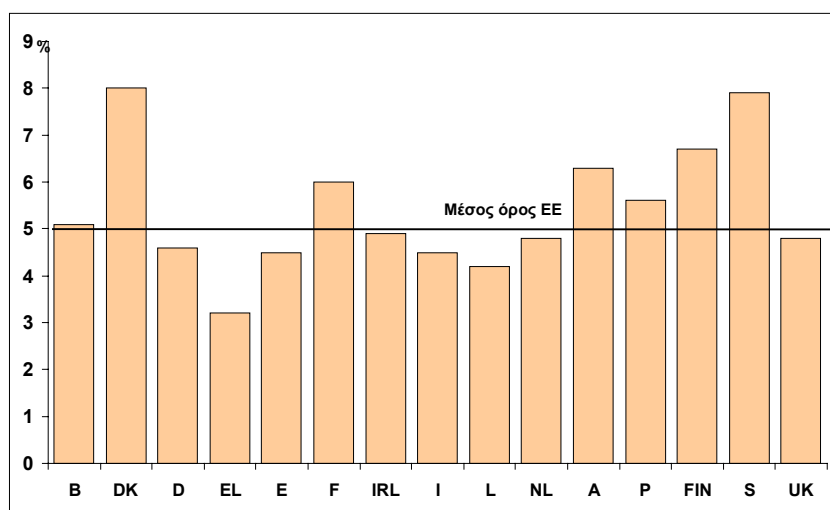
Ποσοστό πληθυσμού με εισοδήματα (συμπερ. και των συντάξεων) 60%, ή χαμηλότερα, του εθνικού μέσου όρου

Σχεδιάγραμμα 5

Πηγή: Eurostat

639

Δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση

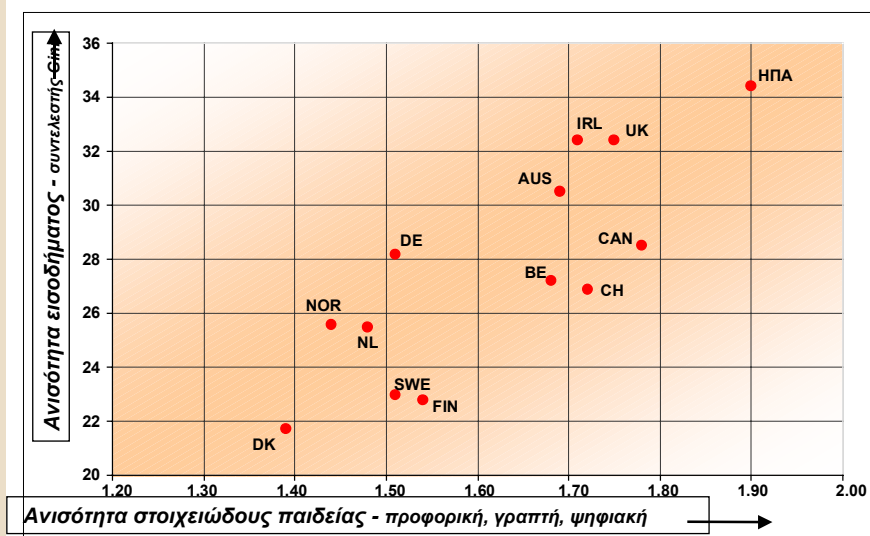
Σύνολο των δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση σε ποσοστό του ΑΕΠ 1997

Πηγή: Eurostat-UEO (Unesco, ΟΟΣΑ και Eurostat)

Σχεδιάγραμμα 6

850

Στοιχειώδης παιδεία και ανισότητα εισοδήματος

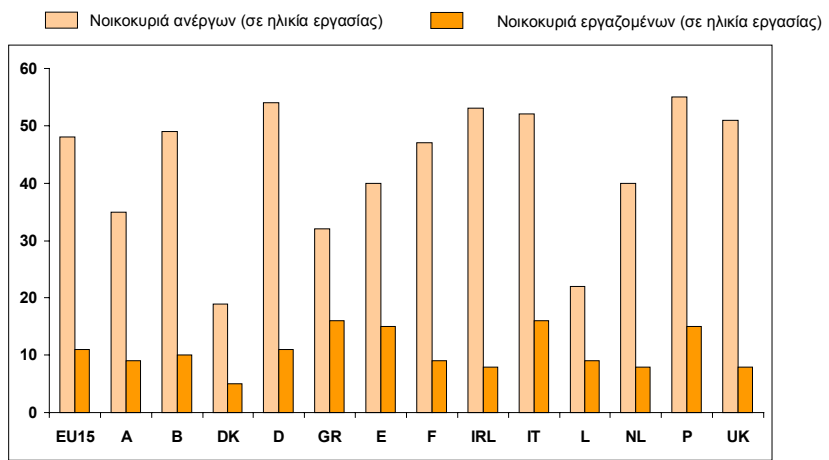

Πηγή : International Adult Literacy Survey, 1994-1998; OECD, Trends in Income Distribution & Poverty in OECD Area 1999

Σχεδιάγραμμα 7

672

Ποσοστά φτώχειας σε νοικοκυριά ανέργων και εργαζομένων

Πηγή: Eurostat Community Households Panel - 1996

Σχεδιάγραμμα 8

Ασφάλιση και Κοινωνικό Ταμείο

687

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II ΔΕΛΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

ΔΙΑΣΤΑΣΗ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΙΚΕΣ ΣΕΙΡΕΣ

ΠΗΓΗ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΤΑΔΙΟ

1. Εγγενής ποιότητα της θέσης εργασίας

- Ικανοποίηση των εργαζομένων από τη θέση τους εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας, το είδος της σύμβασης και το ωράριο εργασίας και το επίπεδο των προσόντων σε σχέση με τις απαιτήσεις της θέσης εργασίας
- Ποσοστό των εργαζομένων που ανέρχεται σε υψηλότερα αμειβόμενη απασχόληση με την πάροδο του χρόνου
- Χαμηλόμισθοι, φτωχοί εργαζόμενοι και η κατανομή των εισοδημάτων

- Ικανοποίηση με το είδος εργασίας στη σημερινή θέση εργασίας (PE033)
- Ανάγκη δεξιοτήτων για τη σημερινή θέση εργασίας οι οποίες αποκτήθηκαν από τυπική κατάρτιση ή εκπαίδευση (PE021)
- Δεξιότητες ή προσόντα για την εκτέλεση μιας πιο απαιτητικής θέσης εργασίας από τη σημερινή (υπερνοηqualified)(PE016)

- σημερινός καθαρός μηνιαίος μισθός (PI 211M)

- Ποσοστό των εργαζομένων που κερδίζουν λιγότερο του 66% του μέσου εισοδήματος¹⁶
- Είναι το νοικοκυριό σε θέση να αντεπεξέλθει στα έξοδά του(HF002)
- Κατανομή των εισοδημάτων όπως μετρήθηκε από το συντελεστή ποσοστιαίου εισοδήματος S80/SS20

2. Εξειδίκευση, διά βίου μάθηση και εξέλιξη της σταδιοδρομίας

- Ποσοστό των εργαζομένων με μεσαίο και ανώτερο - Εργαζόμενοι με μεσαίο και υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (ISCED) ως - Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό (Community

- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (European Community Household Panel), μόνον όμως για την περίοδο 1994-97

- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97

- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97

- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97

- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97

- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97

Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97

¹⁶ Πρέπει να αναπτυχθούν σύμφωνα με τους ορισμούς και τη χρήση της Eurostat στη συνθετική έκθεση

επίπεδο εκπαίδευσης	ποσοστό του εργαζόμενου πληθυσμού	Labour Force Survey), ετησίως
Ποσοστό των εργαζομένων που πραγματοποιούν κατάρτιση ή άλλες μορφές διά βίου μάθησης	- Ποσοστό συμμετοχής στην εκπαίδευση και κατάρτιση που καθορίζεται από το ποσοστό του πληθυσμού που συμμετέχει στην εκπαίδευση και κατάρτιση ανά φύλο, ομάδας ηλικίας (25-34, 35-44, και 45-64 ετών) και καθεστώς εργασίας εργαζόμενοι, άνεργοι, άεργοι) - Ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών που συμμετέχουν στην εκπαίδευση και κατάρτιση ανά φύλο - Ποσοστό του εργατικού δυναμικού που συμμετέχει σε ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση ανά φύλο. Υπάρχουν ορισμένες αμφιβολίες σχετικά με τη σημασία του όρου "εργατικό δυναμικό" - Ποσοστό των εργαζομένων με βασικό ή ανώτερο επίπεδο ψηφιακής στοιχειώδους μόρφωσης	- Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως, που εγκρίθηκε από την EMCO Indicators Group - Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως, που χρησιμοποιήθηκε τόσο στη συνθετική όσο και στην κοινή έκθεση για την απασχόληση - Ενότητα Ad Hoc σχετικά με τη Συνεχή επαγγελματική κατάρτιση στις επιχειρήσεις, η τελευταία το 1993, η επόμενη το φθινόπωρο του 2001, που πρότεινε η ΓΔ EMPL - Δεδομένα ΟΟΣΑ, εθνικά δεδομένα, έρευνες του Ευροβαρομέτρου. Πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω
3. Ισότητα μεταξύ των φύλων		
- Διαφορές στην αμοιβή μεταξύ των φύλων, ταξινομημένες ανάλογα με παράγοντες όπως ο τομέας, το επάγγελμα και η ηλικία - Διαχωρισμός μεταξύ των φύλων – βαθμός στον οποίο γυναίκες και άνδρες υπερεκπροσωπούνται ή υποεκπροσωπούνται σε διάφορα επαγγέλματα και τομείς. - Ποσοστό των γοναικών σε διάφορα επίπεδα ευθύνης εντός των επαγγελμάτων και των τομέων λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η ηλικία και η εκπαίδευση	- Δείκτης του ωρομισθίου των γοναικών σε σύγκριση με αυτόν των ανδρών για μισθωτούς με ωράριο εργασίας 15+ώρες ανά περιεχόμενο της εργασίας και επίπεδο εκπαίδευσης - Ο μέσος όρος του εθνικού ποσοστού απασχόλησης για γυναίκες και άνδρες σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επαγγέλματα. Οι διαφορές προστίθενται και συσχετίζονται με τη συνολική απασχόληση για να καθοριστεί ο βαθμός της ανισότητας μεταξύ των φύλων - Ποσοστό των γοναικών και ανδρών σε διάφορα επίπεδα ιεραρχίας σε επιχειρήσεις και τομείς (ταξινομημένο ανά ηλικία και επίπεδο εκπαίδευσης) - Καθεστώς στην εργασία (εποπτικά καθήκοντα, ενδιάμεσο επίπεδο, χωρίς εποπτικά καθήκοντα) ανά επάγγελμα ή τομέα (PE010) - Το ποσοστό περιστατικών, που εκφράζεται ως ο αριθμός των ατυχημάτων στην εργασία ανά 100 000 εργαζομένων ανά φύλο, υπολογίζεται ως εξής: [αριθμός των ατυχημάτων (θανατηφόρα/μη θανατηφόρα) / αριθμός των εργαζομένων στον εξεταζόμενο πληθυσμό] x 100 000. (HSW1)	- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, (European Community Household Panel), μόνον όμως για την περίοδο 1994-97, που χρησιμοποιήθηκε ως δείκτης στην κοινή έκθεση για την απασχόληση - Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό (Community Labour Force Survey), ετησίως, ταξινομήσεις NACE/ISCO, που χρησιμοποιήθηκαν ως δείκτης στην κοινή έκθεση για την απασχόληση - Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως - Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97 - Ευρωπαϊκά στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ατυχήματα στην εργασία (ESAW), ετησίως: η Επιτροπή προτείνει να χρησιμοποιηθεί HSW1.
4. Υγεία και ασφάλεια στην εργασία		
Σύνθετοι δείκτες για τα ατυχήματα στην εργασία – θανατηφόρα και σοβαρά – συμπεριλαμβανομένου και του κόστους		

	- Συνολικός αριθμός και μέσος όρος απωλειών σε ημέρες εργασίας που οφείλονται σε ατυχήματα κατά την εργασία, ανά φύλο (HSW2) - Επαγγελματικές ασθένειες ανά φύλο	- Έρευνα για το εργατικό δυναμικό (ΕΕΔ), ενότητα 'Ad Hoc' σχετικά με τα ατυχήματα στην εργασία και τις επαγγελματικές νόσους: η Επιτροπή προτείνει να χρησιμοποιηθεί HSW2. - ΕΕΔ, ενότητα 'Ad Hoc' σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές νόσους, αναμένεται στα μέσα του 2001.
• Ποσοστά επαγγελματικών ασθενειών, συμπεριλαμβανομένων και των νέων κινδύνων π.χ. υπέρταση από επαναλαμβανόμενες εργασίες	- Προβλήματα υγείας που προέρχονται από επαναληπτικές κινήσεις στην εργασία (πίνακας 1) - Υψηλός ρυθμός εργασίας και οι επιπτώσεις του για την υγεία (πίνακας 5.4)	- Ίδρυμα EIRO, πρέπει να αναπτύσσονται ετησίως - Ίδρυμα EIRO, πρέπει να αναπτύσσονται ετησίως
• Επίπεδα άγχους και άλλες δυσκολίες που οφείλονται στις σχέσεις εργασίας	- Η πίεση για την τήρηση προθεσμιών και οι επιπτώσεις της για την υγεία (πίνακας 5.5)	- Ίδρυμα EIRO, πρέπει να αναπτύσσονται ετησίως
<u>5. Ευελιξία και ασφάλεια</u>		
• Η αποτελεσματική κάλυψη από τα συστήματα κοινωνικής προστασίας – από την άποψη του βαθμού επλεκτικότητας για παροχές και το επίπεδο υποστήριξης – για αυτούς που εργάζονται ή αναζητούν εργασία	- Κάλυψη των εργαζομένων από την κοινωνική ασφάλιση, που υπολογίζεται με βάση το σύνολο καθαρών κοινωνικών παροχών που χορηγήθηκαν κατά το έτος που προηγήθηκε της έρευνας (ως τμήμα του εισοδήματος) (PI 130)	- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97
• Ποσοστό των εργαζομένων με ελαστικές ρυθμίσεις του ωραρίου εργασίας – κατά την άποψη των εργοδοτών και των εργαζομένων	- Ικανοποίηση με το ωράριο εργασίας στη σημερινή θέση εργασίας (PE035) - Είδος της σύμβασης εργασίας, ανά κατηγορία: μόνιμη, ορισμένου χρόνου ή προσωρινή, περιστασιακή εργασία χωρίς σύμβαση, ορισμένες άλλες ρυθμίσεις εργασίας (PE024) - πλήρες ωράριο/μειωμένο ωράριο (PE005C)	- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97 - Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97 - Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97
• Απόλεια της θέσης εργασίας – ποσοστό των εργαζομένων που χάνουν τη θέση τους εργασίας λόγω μείωσης του προσωπικού και ποσοστό αυτών που βρίσκουν εναλλακτική απασχόληση εντός	- Λόγος για την παύση της προηγούμενης εργασίας (PI004) - Κύριος λόγος για την εγκατάλειψη της προηγούμενης θέσης εργασίας ή δραστηριότητας (Col. 71)	- Έρευνα για τα νοικοκυριά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόνον όμως για την περίοδο 1994-97 - Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως

ορισμένης περιόδου.

- Ποσοστό των εργαζομένων που αλλάζουν το γεωγραφικό τόπο της εργασίας τους

6. Ένταξη και πρόσβαση στην αγορά εργασίας

- Αποτελεσματική μετάβαση των νέων στην ενεργό ζωή
 - Στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) που χρειάζονται όμως ακόμη ανάλυση και επεξεργασία
 - Ποσοστό απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών ως % οπου συνολικού πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών
 - Ποσοστό ανεργίας των νέων: άνεργοι ηλικίας 15-24 ετών ως ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 15-24 ετών.
- Ποσοστά απασχόλησης και μακροχρόνιας ανεργίας ανά ηλικία,, εκπαιδευτικό επίπεδο, περιφέρεια
 - Ποσοστό απασχόλησης ανά ομάδες ηλικίας (15-24, 25-54, 55-64, 15-64) και εκπαιδευτικό επίπεδο (ISCED - Ανώτερο, μεσαίο και χαμηλό).
 - Συνολικό ποσοστό μακροχρόνια άνεργων
- Στενωποί στην αγορά εργασίας και κινητικότητα μεταξύ τομέων και επαγγελμάτων
 - Προς το παρόν δεν διατίθενται σχετικά δεδομένα
 - Καθόκοντα στη σημερινή και στην προηγούμενη θέση εργασίας (PE006, PJ007))
 - Το μέγας της σημερινής και της προηγούμενης θέσης εργασίας (PE007, PJ008)

7. Οργάνωση της εργασίας και ισορροπία μεταξύ εργασίας και ζωής

- Ποσοστό των εργαζομένων με ελαστικές ρυθμίσεις ωραρίου εργασίας
 - Ποσοστό των εργαζομένων με ελαστικές ρυθμίσεις ωραρίου εργασίας (ελαστικό ωράριο, ετήσιες ώρες εργασίας, εργασία άμεσης διάθεσης) στο σύνολο των εργαζομένων ανά φύλο (WT2)
 - Αριθμός των εργαζομένων ακουστίως με μειωμένο ωράριο ως % του συνολικού αριθμού των εργαζομένων
- Δυνατότητες για άδεια μητρότητας ή γονική άδεια
 - Εργαζόμενοι άνδρες και γυναίκες που παίρνουν γονική άδεια (με ή άνευ

Εθνικά δεδομένα που συγκεντρώσε η Eurostat από εθνικές διοικητικές πηγές

- Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως, που εγκρίθηκε από την ομάδα ad-hoc EMCO και χρησιμοποιήθηκε στην KEA.

- Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως, που εγκρίθηκε από την ομάδα ad-hoc EMCO και χρησιμοποιήθηκε στην KEA..

- Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως

- Εναρμονισμένες σειρές της EUROSTAT, ετησίως, που χρησιμοποιήθηκαν στη συνθετική έκθεση

-Χρειάζονται επεξεργασία. Για ορισμένες χώρες διατίθενται εθνικά δεδομένα. Η έρευνα για τις κενές θέσεις εργασίας της Eurostat πρόκειται να αρχίσει το 2002.

- Σχετικά με την κινητικότητα: οι εργασίες έχουν ήδη αρχίσει στην Eurostat

- ΕΕΔ, ενότητα 'Ad Hoc' σχετικά με το ωράριο εργασίας: η Επιτροπή προτείνει να χρησιμοποιηθεί WT2

- Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, ετησίως

- Διάφορες εθνικές πηγές, ο δείκτης αναπτύχθηκε κατά τη

και ποσοστό των εργαζομένων που τις εκμεταλλεύονται	αποδοχών) ως ανάλογία στο σύνολο των εργαζομένων γονέων. Κατανομή της γονικής άδειας μεταξύ των εργαζόμενων ανδρών και γυναικών ως ποσοστό όλων των γονικών αδειών.	διάρκεια της γαλλικής προεδρίας
Εγκαταστάσεις φροντίδας παιδιών για την ομάδα ηλικίας της προσχολικής και στοιχειώδους εκπαίδευσης	- Τα παιδιά που φροντίζονται (από άτομα που δεν ανήκουν στην οικογένεια) ως ποσοστό όλων των παιδιών της ίδιας ομάδας ηλικίας, ταξινομημένα σύμφωνα με τα εξής ποσοστά: πριν από τη μη υποχρεωτική προσχολική φοίτηση, κατά τη διάρκεια της μη υποχρεωτικής ή αντίστοιχου προσχολικού συστήματος και υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση.	- Διάφορες εθνικές πηγές, ο δείκτης αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της γαλλικής προεδρίας
<u>8. Κοινωνικός διάλογος και συμμετοχή των εργαζομένων</u>		
Κάλυψη των συλλογικών συμβάσεων	- Δεν διατίθενται προς το παρόν.	- ΣΕΣ, ΕΣΔ, Έρευνα σχετικά με τη δομή των αποδοχών, πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω.
Ποσοστό των εργαζομένων με οικονομικά συμφέροντα/συμμετοχή στις εταιρείες στις οποίες εργάζονται	- Ποσοστό των επιχειρήσεων με άνω των 200 εργαζομένων σε επιμέρους χώρες που εφαρμόζουν συστήματα οικονομικής συμμετοχής των εργαζομένων	- Η μελέτη του Ιδρύματος του Δουβλίνου σχετικά με την οικονομική συμμετοχή στην Ευρώπη πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω.
Απώλειες ημερών εργασίας λόγω εργατικών διαφορών	- Αριθμός των απωλειών σε ημέρες εργασίας (1000)	- Eurostat, Πληθυσμός και κοινωνικές συνθήκες, στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις εργασιακές διαφορές
<u>9. Ποικιλομορφία και μη διακριτική μεταχείριση</u>		
Ποσοστά απασχόλησης και διαφορές στις αμοιβές για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας σε σύγκριση με το μέσο όρο	- Σύνολο των καθαρών μηνιαίων αμοιβών (PI 211M)	- Θα μπορούσαν να καταρτιστούν εάν χρησιμοποιεσε ως βάση για το ποσοστό της απασχόλησης η έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό (ετησίως) και για τις διαφορές στις αμοιβές η έρευνα για τα νοικοκυριά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (for 1994-97)
Ποσοστά απασχόλησης και διαφορές στις αμοιβές για άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα εθνοτικών μειονοτήτων σε σύγκριση με το μέσο όρο	- Προς το παρόν δεν διατίθενται δεδομένα αλλά ορισμένα δεδομένα διατίθενται σχετικά με την απασχόληση αλλοδαπών.	- πρέπει να αναπτυχθούν. Δεν υπάρχουν στην Έρευνα για το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό· εθνικά δεδομένα.
Πληροφορίες σχετικά με διαδικασίες προσφυγής για	- Δεν διατίθενται προς το παρόν.	- πρέπει να αναπτυχθούν· εθνικά δεδομένα.

θέματα που αφορούν την αγορά εργασίας και σχετικά με προσφυγές που είχαν επιτυχή έκβαση

- **10. Συνολική επίδοση της εργασίας**

- Μέσος όρος παραγωγικότητας ανά ώρα και - Ο μέσος όρος παραγωγικότητας ανά ώρα πραγματικής εργασίας, υπολογίζεται ως εξής: το ΑΕΠ διαφείναι με το συνολικό αριθμό των ωρών πραγματικής εργασίας κατά τη διάρκεια του έτους - ΟΟΣΑ

- Μέσος όρος ετήσιας απόδοσης ανά εργαζόμενο - Η ετήσια παραγωγικότητα της εργασίας, υπολογίζεται ως εξής: το ΑΕΠ ανά εργαζόμενο - Eurostat; βάση δεδομένων AMECO (DG ECFIN), δύο φορές το έτος
- ΑΕΠ κατά κεφαλή του πληθυσμού σε ισοτιμίες της αγοραστικής δύναμης - EUROSTAT, ετησίως ή βάση δεδομένων AMECO (DG ECFIN), δύο φορές το έτος

- Μέσο όρος ετήσιου βιοτικού επιπέδου κατά κεφαλή του πληθυσμού – λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό απασχόλησης και εξάρτησης - Το ποσοστό οικονομικής εξάρτησης υπολογίζεται ως εξής: μη εργαζόμενα άτομα ηλικίας 15+ ως ποσοστό του συνόλου των εργαζομένων - EUROSTAT, ετησίως
-